

Susanna
Tamaro

Var Olan Ada

2. BASKI
Çeviri: EREN CENDEY

♥ can
deneme

SUSANNA TAMARO
VAR OLAN ADA

L'isola che c'è, Susanna Tamaro

© 2012, Susanna Tamaro

© 2012, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayını hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2012

2. basım: Şubat 2017, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Editör: Tanay Burcu Ural Kopan

Düzeltili: Melike Şentekin

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 31900

ISBN 978-975-07-3426-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750734267

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

SUSANNA TAMARO

VAR OLAN ADA

DENEME

İtalyanca aslından çeviren

Eren Cendey

Susanna Tamaro'nun Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Yüreğinin Götürdüğü Yere Git, 1995

Tek Ses İçin, 1996

Anima Mundi, 1997

Yanıtla Beni, 2001

Aklı Bir Karış Havada, 2002

Rüzgâr Ne Diyor, 2005

Yüreğimin Sesini Dinle, 2006

Luisito, 2009

Sessizlik Bir Erdemdir, 2011

Sonsuza Kadar, 2011

Her Melek Korkunçtur, 2013

Kökler, Yollar ve Yitik Benler, 2014

Düşünen Bir Yürek, 2016

SUSANNA TAMARO, 1957'de Trieste'de doğdu. Zor bir çocukluk dönemi geçirdi. 1976'da, 18 yaşındayken Friuli'de tanık olduğu deprem ve 25 yaşındayken geçirdiği ölümcül hastalık, Tamaro'da derin izler bıraktı. Yazmaya 27 yaşında başlayan Tamaro'nun edebiyat dünyasında tanındığı ilk eseri, *Tek Ses İçin* adlı öykü kitabı oldu. İlk kez 1994'te yayımlanan *Yüreğinin Götürdüğü Yere Git* adlı romanı, aylarca liste başı oldu, birçok dile çevrildi, yazarı büyük üne kavuşturdu ve 1995'te beyazperdeye uyarlandı. Tamaro, *Aklı Bir Karış Havada* ve *Anima Mundi* adlı romanları ve *Yanıtla Beni*, *Rüzgâr Ne Diyor* adlı öykü kitaplarının ardından, 2005'te *Her Sözcük Bir Tohumdur* adlı deneme kitabını yayımladı. 2006'da *Yüreğinin Götürdüğü Yere Git*'in devamı niteliğindeki *Yüreğimin Sesini Dinle*, 2011'de *Sonsuza Kadar* çıktı. Onu yine 2011'de *Var Olan Ada* izledi. Tamaro, 2013 yılında iki esere daha imzasını attı: *Her Melek Korkunçtur* ve *Via Crucis: Meditazioni e preghiere*. 2014'te *Kökler, Yollar ve Yitik Benler*, 2015'te *Düşünen Bir Yürek* yayımlandı. Yazar, çok sevdiği kedileri ve köpeğiyle birlikte Orvieto yakınlarında bulunan Porano'daki evinde yaşamaktadır.

EREN CENDEY, İtalyan Lisesi ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nü bitirdi. Susanna Tamaro'nun bütün kitaplarının yanı sıra Italo Calvino, Cesare Pavese, Valerio Massimo Manfredi, Roberto Calasso, Dino Buzzati, Marlo Morgan, Daria Bignardi, Margaret Mazzantini ve Umberto Eco gibi yazarların pek çok eserini Türkçeye kazandırdı.

İçindekiler

Önsöz	11
Yaşadığımız Dönem	
İki Yol	15
Uysallığın Gücü	23
Ölüm, Yasalar İçin Bir Malzeme Değildir	33
Medyatik Ceza Boyunduruğu	37
Yiyecek Savurganlığı ve Minnet Duygusu	41
Var Olan Ada	45
Yaşasın İtalya!	57
Evlatlarımız	
Bu Okulu Kurtarmayın!	65
Eğitmek, Yönlendirmek Demektir	69
Vicdanın Sesi	73
Annelik Ruhü	77
Cinselliğin Tüketimi	83
Babalar ve Donörler	89
Ev Boşsa	93
Doğanın Dersleri	
Doğal ve Yapay	101
Kabile ve Kültür	113

Kuzuların Ağlayışı	117
Kıyametin Verimli Zamanları	123
Addan Sayıya	129
Manevi Yaşam	
Günümüzde Tanrı'nın Adını Anmak	137
Laiklerin Haçlı Seferi	149
Gerçek Darwin	153
Kilise'nin İçinde Neden Haşinlik Yok?	159
Bebek İsa'ya Mektup	163

Önsöz

Güncel konulara ilişkin görüş bildirmeyi doğam gereği sevmem ama son zamanlarda toplumumuza ve yaşadığımız döneme ilişkin bazı düşüncelerimi ortaya koyma gereksinimi hissettim. Yeğenlerime televizyonun henüz var olmadığı bir dönemde doğduğumu –cep telefonu, bilgisayar, iPod söz konusu bile değil elbette– anlattığımda onlarda derin bir şaşkınlık yaratıyorum. Hatta benim siyah-beyaz dünyayı ayrıntılı tanımlarım sonucunda bir kız çocuğu ciddi olarak şu soruyu sormuştu: “Peki, sen küçükken dinozorlar var mıydı?”

Dijital dünyaya doğanlar için, sürekli olarak bağlantı ve oyalanma halinde olmadan yaşamanın nasıl mümkün olduğunu anlamak gerçekten çok güç. Gerçekten de benim doğduğum 50’li yılların sonundan bugüne uzanan süreçte gerçekleşen teknolojik devrim, hayal gücü çok zengin bir bilimkurgu yazarının bile tahmin edemeyeceği hızda gelişti. Her şey sürat kazandı, her şey birbiriyle ilintilendi ve her şey paramparça oldu. Kasırganın yarattığı bu girdap içinde, insanlığın var olan –bizim tanıyageldiğimiz– hali çatırdamaya başladı. İnsan hayatının temeli olan belleğin görevi ağırlıklı olarak makinelere yönlendirildi; belleğe yüklenmiş anılar, düşüncenin karmaşıklığını da beraberinde sürükleyerek yok oldu. Uzun sessizlik ve yalnızlık anlarının yok olması insanı çok kırılğan ve yönlendirilebilir bir hale soktu. Kendi başımıza düşünmediğimizde bizim için düşünen bir başkası vardır; heyecanları ve duyguları bizim için o yönetir ve dünyanın dört bir bucağında, hayatımızın her ânını işgal etmiş olan bu birileri görünürde tarafsız olan bilgi dünyasına çöreklenip oturur.

XX. yüzyılın büyük ütopyik ideolojileri ortadan kalktı ve –Avrupa'nın tanıdığımız halini oluşturmada büyük rol oynamış olan– Hıristiyanlık toplumun uç sınırlarına ötelendi; ortak duygunun temeli değil azınlığın bir seçimi niteliğine büründü. Yinelemekten keyif aldığım üzere insani toplumun etolojik¹ temeli olan ve Sina Dağı'nda verilmiş olan On Emir, birkaç on yıl içinde un ufak olmuştur ve gülünçleştirilmiştir; sanki artık gereksinmemiz olmayan arkaik bir yaldız gibidir.

Gerçekten böyle midir? İnsanoğlu bütünüyle yüzeysellekle, acil tüketimle, kendi özgürlük düşüncesinin köleleştirilmesiyle yaşayabilir mi sahiden? Milyonlarca bireysel gerçeklik kırıntısının oluşturduğu bir toplum, gelişme, yapılanma yolunda mıdır yoksa sadece günlük nevalesini bulma amacıyla büyük ovalarda hareket eden sığır sürüleri misali gezgin bir toplum mudur? İyi ve kötü konusunda ortak bir görüş kalmadığından yeni kuşakları yetiştirirken hangi değerleri temel alacağız? İnsanoğlunun hâlâ “duygusal” bir eğitimi söz konusu mudur yoksa daha içgüdüsel duyguların denetlenemez akıntısına boyun mu eğilmiştir?

Bir bölümü yayımlanmamış olan, bir bölümünü de son yıllarda gazetelerde paylaştığım bu görüşlerim, yenilikler ve başkalaşmalar konusunda böylesine zengin olan günümüzde bir tür seçim hakkını gündeme getirmeyi amaçlıyor. İnsan için ve insana karşı olan nedir? İşte, oluşturacağımız dünyanın niteliğini büyük ölçüde bu ayırım belirleyecektir. Oyundaki bu el bizzat insan doğasının düşüncesidir.

SUSANNA TAMARO

1. Etoloji, hayvan davranışlarını inceleyen bilim dalıdır. (Ç.N.)

YAŞADIĞIMIZ DÖNEM

İKİ YOL

Çok uzun bir süreden beri hayvan ve bitki dünyasıyla haşır neşir olduğumdan doğanın tek gerçeğinin ve amacının üremek olduğunu biliyorum. Tam da bu nedenle, insanların çocuk sahibi olmakta bu kadar zorlanmalarını sorgulamayışlarına şaşırıyorum. Bence bu temel bir soru olmalı. Üremede kısırlaşma günümüzün belgesi niteliğindedir ve kökeni daha derinlerde olan bir zincirin son halkasından başka bir şey değildir. Kaygı, stres, rekabet, tarım ilaçlarının bolca kullanımı, zehirli besinler hayatımızın biyolojik döngüsünü altüst ettiler. Sıranın en başına zengin, süper teknolojik, süper özgürlükçü Batı toplumu geçti oturdu. Nesnelere yüklü bir çölde başıboş gezen umutsuz varlıkların oluşturduğu bu toplumun aklında tek bir kavram var: mutluluk hakkı. Mutluluğun buradaki anlamı arzuların, hayallerin, adına ego denen, genellikle başka şeyle karıştırılan o küçük şeye ait isteklerin, kesinlikle yerine getirilmesi oluyor. Ve bu mutluluk hep gelecekte beklenen, hep gerçekleşmesi umut edilen, her durumda ve mutlaka dışta aranan bir şey oluyor.

Rus düşünür Solovyov'un, olağanüstü bir öngörüsüne göre, bizimki atomizasyon üzerine kurulmuş bir toplumdur. Yani her siyasi grup, her kültürel gerçeğe, her

hayat seçimi kendi gerçekliğini derleyici, toplayıcı olarak ortaya koyuyor. Bütün insanlar için ortak bir gerçeklik olabileceği düşüncesi ortadan kalkınca, elde kalan evrensele dönüşme niyetiyle genişleyen, genleşen, uzayan, kendine has gerçeklikler oluyor, çünkü mutlaklaştırma arzusu insanın doğasında vardır. Bir yandan şeyleri mutlaklaştırma gereksinmesi duyarken, insan ruhu bir yandan da vuracak bir abalı, kendi dışında bir düşman, güvensizliğini, farklılık korkusunu, kendi ufkunun belirsizliğini yansıtacak bir kişi bulma çabasıdadır. Düşmanın daima kendi içimizde olduğunu bilebilmek için insanın zihnini ve yüreğini arındırmış olması gerekir; yargı bir anlayış ve üstünlük değil bir tutsaklık şeklidir.

Bu yıllar içerisinde evimde pek çok kişiyi ağırladım. Down sendromlu olanlar, uzak ülkelerden, zor hayatlardan gelenler, ağır bir hastalığa yakalanmış olanlar, bedensel ya da zihinsel engelliler, ölmek üzere olan çocuklar. Ne benim ne de onların zihninden, tek bir an için bile “Dünyaya gelmeselerdi daha iyi olurdu” düşüncesi geçmedi. Sağlıklı kişilerin çok özenilen mutluluk terimleriyle konuşmam gerekirse, bu insanların bana yansıttığı mutluluğu, enerjiyi, yaşama arzusunu, davetten ziyafete koşan, aforoz ve önyargı yüklü sözlerden başkasını konuşmayan, belki psikanaliz yatağında biraz huzur bulabilen pek çok tanıdığımda bulamadım. Toplumun herkese unutturduğu şey, insan hayatının zenginliğinin ilişkilerde –ilişkilerin bedavallığında– ve tasarılar yapma, engelleri aşma becerisinde ortaya çıktığıdır. Sözcüklerin daimi bir girdap oluşturduğu, giderek karmaşıklaşan kavramlar yaratabilen zihnimiz, hayatın en basit, temel gerçekliğini sildi: Her insanoğlu kendine kucak açılmasına, sevmeye ve sevmeye gereksinme duyar.

Beni etkileyen şeylerden biri de kadının evlat sahibi olma hakkının öfkeyle karşılanmasıdır. Söz konusu olan

kesinlikle doğal bir arzudur ve hiçbir gerekçeyle kınanamaz ama bu arzu takıntılı bir iktidar isteğine dönüştüğünde, her ne pahasına olursa olsun, aşamasına geldiğinde işte o zaman hayatın kendinin reddine dönüşür. Sahip olma konusunun –kabul edilebilen ve temel oluşturan– tek gerçeklikmiş gibi abartılmış bir şekilde vurgulanması toplumun da sonlanması anlamına gelebilir. Sahibim, öyleyse varım. Evlatlar da bu mantığa girerler. Bir evlat sahibi olmanın, gerektiğinde kendi sağlığımızı bile ikinci plana atmamıza yol açan tartışılmaz bir hak olduğu düşünülüyor. Artık yaş ve kısırlık sınırlamaları da kabul edilmiyor. Hayali gerçekleştirmek için her türlü denemeye tabi tutulmaya razı olunuyor.

Bu toplum, mülkiyet değil inanç birliği üzerinde kurulmuş olsaydı, 40 sayılı yasanın değişimi için referandum önermek yerine evlat edinme sürecinin kısaltılması, gebelik süresiyle eşitlenmesi için mücadele ederdi. Bir çift utanç verici uzunluktaki yıllar boyunca didikleneceğine, sorgulanacağına, gülünç kontrollerden geçirileceğine dokuz ay içinde bir bebeği sahiplenebilir hale gelmesi gerekirdi. Bu rezillikten hiç kimse söz etmiyor.

Bizimki, kendini gerçekleştirme ve özgürlükle ilgili büyük nutuklar atarak, insanı bir nesneye dönüştürmekte olan bir toplumdur. Daima ve her ne olursa olsun onurla dik duran ve yanındakini kardeşi gibi gören varlıklar değil de; laboratuvarda oluşturulabilen, bozulduğunda yürürlükten kaldırılan, içinden yedek parçaların –yoksul ülkelerde en gariban insanların başına gelen iğrenç organ kaçakçılığı– alınabildiği şeyler haline geldiğimizde, en sapkın dikta yönetimi çoktan işbaşına geçmiş demektir.

En çok sevdiğim kişinin Alzheimer karanlığında yaşamasına sekiz yıl boyunca eşlik ettim ve bu nedenle araştırmaların durdurulması gerektiğini söylemek aklım-

dan bile geçmez. İnsanın, türdeşlerinin acısını dindirmek için zekâsını ve bilgisini kullanması doğru ve son derece soylu bir davranıştır. Araştırmalar kutsaldır ama bu araştırmalar toplumsal ahlak parametreleri içinde yürütülmelidir; embriyolar değil, yetişkin kök hücre ya da kor-don bağı kullanılmalıdır. Embriyonun kullanımı konusundaki tehlikeli azgınlık, bunun altında kazançlı bir patent olasılığı şüphesi uyandırıyor.

Bizi, sevdiklerimizin Alzheimer, Parkinson ya da kalp hastalıklarından ölmesini dört gözle bekleyen canavarlar gibi hissettirmek için sürekli vurgu yapan medyanın suçlamaları hem sahte hem de ahlaki şantaj amaçlıdır, çünkü altında insanoğlunun yakışsız gerçekliklerinden birini gizlemektedir; bu da hastalık ve ölümü hayatımızın temel verileri olarak göstermektir. Hastalık, ölüm, acı bizim kendimizi sorgulamamızı, anlaşılmayı isterler ve bir zamanlar insana çok özgü olan merhamet, sevgi, dinleme, kucak açma, paylaşma gibi davranışlarını yeniden yaşamamızı isterler. Araştırmaların ilerlemesiyle Alzheimer, Parkinson gibi hastalıkları elbette yeneceğiz; kanser yüzünden ölümleri çok daha aza indirgeyeceğiz ama henüz bilinmeyen başka hastalıkların onların yerini alacağını da unutmamalıyız, çünkü insanoğlunun varoluşsal hali kırılabilirlik ve geçiciliktir.

Son görüşüm ise Kilise'nin fazlasıyla dramatize edilen ve gidişatı belirlediğine inanılan iktidarı üzerine. Kilisenin çan kulesi altında büyümedim, agnostik ve Kilise karşıtı bir aileden geliyorum; büyükdedem Vatikan'a karşı dava açmış ve elbette kaybederek ailesini yoksulluğa, perişanlığa sürüklemiş bir insandı. Ben inançlı olsam da, her inançlı insanı sağlıklı kılan o Kilise karşıtı noktayı da içimde barındırırım. Kilise'nin bazı tutumları karşısında son derece eleştirel görüşlerim var; özellikle de bi-

yolojik ahlak alanındaki çekingen tavrını hiç beğenmiyorum. “Denizanası hücresi patatese eklendiğinde, birkaç kişiyi açlıktan kurtaracaksa, neden olmasın?” Sanki araştırma yapan çokuluslu şirketler Aziz Vincenzo’nun dindar kadınlarıymış gibi düşünüyor; sanki DNA’yı değiştirmek, bitkileri ve hayvanları basit kazanç ölçütlerine göre birbirine karıştırmak, kutsal olana saygısızlık ve çoktan harekete geçmiş kıyametin açılışı değilmiş gibi davranıyor. Bu çılgınlık! DNA’ya dokunmak atom çekirdeğine dokunmak gibidir; tutkuyla arzuladığımız çocuklarımız ve torunlarımız açısından akla hayale sığmayacak felaketler hazırlamaktır! Kilise, çağdaş insana, onun çaresizliğine konuşmamakla ve iyi duyguların yapıcı ahlakıyla değil de, yıkıcı gücünün varsıllığıyla yüklü mesajıyla seslenmekle büyük bir sorumluluk almıştır.

Zaten Kilise’yi iyi tanıdığım için onun tehditkâr ve yıkıcı ordularını bütün iyi niyetime rağmen bir türlü fark edemiyorum. Kim bilir belki de zamanında; Laterano Kilisesi’nin mahzeninde Kardinal Ruini hoşça gidecek şekilde, mükemmel, dar görüşlü, uysal Katolikler klonlamıştır; bunlar yüzyılların çabasıyla ulaşılmış özgür uygarlıkları yok etmek için yola çıkacak bir termit ordusu gibi hazırlanmışlardır. Ama ben burada da demagojik bir korkutmacanın söz konusu olduğunu hissediyorum. Artık kiliseler bomboş ya da yarı boş durumdadır; ayine gelenler ise ağırlıklı olarak kır saçlı kişiler. Pek çok mahalle kilisesi terk edilmiş durumda, az sayıdaki papaz ya yaşlı ya yabancı. Gerçek dindar halk, kesinlikle azınlıkta. Kişisel görüşüme göre Kilise toplumu derin ve yararlı bir kriz dönemi geçirmekte çünkü toplumsallıkla benimsetilmiş bir din olan Hıristiyanlık, kişinin olgun bir seçimi haline geliyor; hedonizmin altın yaldızlı pelerini altında bize sadece olumsuzluk, bölünme ve ölüm sunan toplumda, inanç gerçeğinin ve hayatın tanıklığı haline geli-

yor. İnanç sahibi insanlarda otoriterlik ve zorlamaya hiç rastlamadım; gazetelere manşet atanların bayıldıkları bağınazlık, tekelcilik, aforoz, dışlamaya da tanık olmadım. Tam tersine hep araştıran, açık ve uyumlu, farklılıkları anlamaya ve kucaklamaya hazır insanlar gördüm.

Öyle inanıyorum ki günümüzde en büyük aykırılık Hıristiyan olmak. İnanç yolu aslında olağanüstü bir özgülleşme ve bilgeleşme yoludur. Medyatik bayağılıkla ve insanın yadsınmasıyla sıradanlaşan bu dünyada, Hıristiyanlık varoluşun bütünselliğine, her birimizin içinde bulunan tanrısallığı su yüzüne çıkartmakla oluşan gerçek özgürlüğe doğru bir yürüyüştür. İnanç yolunda yürüyen kişi, kelebek avcısı gibi bir şuraya, bir buraya hoplaya zıplaya mutluluk peşinde koşmaz ama hayatının her ânında içsel mutluluğu tadar; en dramatik anda bile böyledir, çünkü tanrısallık boyutu, uğruna sevapların kupon gibi toplandığı varsayımsal bir ahiret değil, her ânın, her ilişkinin, aşkın derin ışığında oluşturulması anlamına gelir.

Bilgelik bize her şeyi yapmanın iki yolu olduğunu öğretir: biri Yaradan'ın yasalarıyla uyum içinde kalarak, öteki bunun tersini yaparak. Bir ev kaya üzerine de inşa edilebilir, kum üzerine de. Dıştan bakıldığında eşit görünebilirler ama kum üzerine kondurulan ilk yağmurda yıkılacak, yok oluşa ve ölüme yol açacaktır; oysa kaya üzerinde yapılan içindeki insanları koruyarak ayakta kalacaktır. Bu her şey için geçerlidir. Her türlü ilişkide, gi-riştiğimiz her türlü etkinlikte, eninde sonunda önümüzde iki yol açılacaktır. Ya sahip olmak için yaşayabiliriz ya da inanç birliği için. Ya kudret için yaşayabiliriz ya da aşk için. Ya mutlak olduğuna inandığımız kendi dar ufku-muzla yaşayabiliriz ya da alçakgönüllülükle, sınırlı bir görüşe razı oluruz ve bu görüşte hayat şimdi, ebediyen olacağı üzere olağanüstü bir gizemle ortaya çıkar ve gi-zem bizden mutlak saygı bekler.

Yok oluş da, kurtuluş da bizim elimizde. Seçim yapma sorumluluğu bize düşüyor.

Susanna Tamaro okurlarını “karası” düşüncelerden, “denizi” kelimelerden oluşan adasına davet ediyor. *Var Olan Ada*, yazarın kimi gazetelerde yayımlanmış kimi bugüne kadar hiç gün yüzüne çıkmamış yazılarından oluşuyor. Tamaro tıpkı diğer kitaplarında olduğu gibi burada da yaşamı sorguluyor ve insanın iç huzuru, ölüm, yaşam, din üzerine düşündüklerini paylaşıyor.

Eninde sonunda önümüzde iki yol açılacaktır. Ya sahip olmak için yaşayabiliriz ya da inanç birliği için. Ya kudret için yaşayabiliriz ya da aşk için. Ya mutlak olduğuna inandığımız kendi dar ufukumuzla yaşayabiliriz ya da alçakgönüllülükle, sınırlı bir görüşe razı oluruz ve bu görüşte hayat şimdi, ebediyen olacağı üzere olağanüstü bir gizemle ortaya çıkar ve gizem bizden mutlak saygı bekler.

Gerçekten her şeyin yanıtını dış dünyada mı arıyoruz? Zihnimizde aynı düşünce dönüp duruyor: Bu adadan kurtarılmayı mı bekleyeceğiz yoksa mutluluk içinde yaşamayı mı öğrenmeye çalışacağız?

